

לקה מזב

יצא לאור ע"י רשת מוסדות "טוב" בראשות הרב יוסף יגן שליט"א בעריכת הרב מנשה צדקה שליט"א

פרשת תזריע פרשת החדש התשס"ח

7:07	הדלקת נרות שבת ניו יורק
8:38	מוצאי שבת
9:10	סוק"ש מג"א
9:46	סוק"ש גר"א
12:59	הצות

שבת מברכין חודש ניסן
המולד: במוצאי שבת שעה 9 דקות 34 חלקים
ר"ח ביום ראשון

פנינים לפרשה

"דבר אל בני ישראל לאמר אשה כי תזריע וילדה זכר" (יב, ב)

יילדה – כתיב אחר וקדם צרתי ואמרו למה נברא בשרי כדי שיכנס לסעודה מיד, או (אם תזון עליו דעתו) יתוש קדמך וזהו אחר וקדם: קדם, אם הולך בתום בקדושה הוא בבחינת פנים וכולם נבראו בשבילו והוא קדם. ותורתו נתפרשה אחרי תורת בהמה ח"י ועוף, שיתקן בתורתו כל הבריאה של ששת ימי בראשית. ואם להיפך, חלילה, הריהו יונק מאחוריים ויתוש קדמך. (שאינו מקלקל כמוך). (מאור ושמש)

אשה כי תזריע וילדה זכר – ובמדרש תנחומא דורש סמיכות פרשתנו לפרשת מאכלות אסורות, שהתינוק הזה כשהוא עוד במעי אמו הקב"ה מצוהו מזה תאכל ומזה לא תאכל, ובגמרא איתא מלמדן אותו כל התורה כולה ולמה פירט דוקא ענין מאכלות אסורות, שענין קדושת המאכלים כולל כל התורה ושורש הסתת הנחש ח"י להכניס תאוה באכילה, שאין יצר הרע שולט אלא מתוך אכילה ושתי', כנאמר ואכלת ושבעת... הישמרו לכם, ומי שמאכלו בקדושה ממילא שומר כל המצוות. טומאה שבעת ימים – ואפילו בלידה יבישה טומאה היא, ואף אם מולידה צדיק ואף כשיוולד משיח במהרה בימינו תהי' אמו טמאה לידה. וטומאה זו היא על פי מה שאמרו במדרש על הנאמר הן בעוון חוללתי, כלום נתכוון אבי ישי להעמידני והלא לא נתכוון אלא להנאתו, וזה נאמר על מי שמת בעטיו של נחש, ועטיו של נחש הוא שהכניס באדם שירגיש הנאת עצמו ומזה נצמח טומאה לידה. (ר"צ הכהן)

"דבר אל בני ישראל לאמר אשה כי תזריע... ובמלאת ימי טהרה... תביא כבש" (יב, ב-ו)

מפני מה אמר הכתוב "דבר אל בני ישראל לאמר אשה כי תזריע", היה עליו לומר "דבר אל בנות ישראל". ופירושו המפרשים, לומר לך שהאיש מצוה על פריה ורביה ולא האשה (ויבמות סיח). ולפי זה מבואר המשך הכתוב: "ובמלאת ימי טהרה לבן או לבת תביא כבש בן שנתו לעולה ובן יונה או תור לחטאת". הנה, אמרו חז"ל: מפני מה אמרה תורה יולדת מביאה קרבן, אמר להן בשעה שכורעת לילד קופצת ונשבעת שלא תזקק לבעלה, לפיכך אמרה תורה תביא קרבן (נדה לא:).

"וביום השמיני ימול בשר ערלתו" (יב, ג)
למה התינוק נימול לח', שקנה ה' רחמים עליו עד שיהיה בו כח, וכשם שרחמינו על האדם כך רחמינו על הבהמה שנאמר "מיום השמיני והלאה ירצה" (דב... ו, א).

מניין לחז"ל, כי בדיוק ביום השמיני, לא פחות ולא יותר, יהיה בו כח לתינוק לשאת את כאב המילה.

אלא מצינו בזוה"ק (ח"ג, מד) שהמילה היא ליום השמיני, כדי שתעבור עליו השבת ואז תגיעהו "הנפש החיונית" הנשפעת בעולם ביום השבת, וכן מצינו (ב"ר י, ט) שקודם שבא השבת היה העולם רופף ורועד כיון שבא השבת נתחזק ונח, וכך ע"י השבת יתחזק וינוח גופו הרופף של התינוק.

"וביום השמיני ימול" (יב, ג)

נוהגים לעשות סעודה ביום המילה (שו"ע יו"ד רס"ח יב)

טרחו הפוסקים למצוא מקור למנהג זה. והנה, שנינו: מפני מה אמרה תורה מילה בשמיני, כדי שלא יהיו כולם שמחים ואביו ואמרו עצבים, ופירש רש"י: "שאוכלין ושותין בסעודה ואביו ואמו עצבים שאסורים בתשמיש" (נדה לא:).

צא ולמד, שאין סעודת הברית "מנהג" גרידא, כי אם דין תורה ממש, וכלשון הגמרא "מפני מה אמרה תורה". ולפי זה, צריך עיון מפני מה טרחו הפוסקים למצוא מקור למנהג זה, כאשר יסודתו ומקורו בתורה עצמה. (תוספת ברכה)

"וביום השמיני ימול בשר ערלתו" (יב, ג)
וביום – כל היום כשר למול, לפי ששתיים עשרה פעם כתוב ברית בפרשת מילת אברהם, כנגד שתיים עשרה שעות ביום (וכנגד שנים עשר שבטים) וביום השמיני ימול, כאדם, ובבהמה כתיב ומיום השמיני והלאה ירצה, זהו שנאמר ומותר האדם מן הבהמה אין, זה ביום וזה ביום, שהעולם קיים בזכות ברית מילה ועבודה, וביום נברא העולם, ביום עשות ד' אלקים ארץ ושמים. (הרוקח)

השמיני – השמיני הוא מעבר לשבעת ימי הבריאה ועל ידי הורדת הערלה יכול האדם להתרומם להיות בן עולם הבא. (שפ"א)

וביום השמיני ימול – ומספיקים שבעה ימים בשביל לקבוע שהתינוק בריא ואפשר למולו ומדוע מחכים שלשים יום לפדיון הבן, (רמב"ם, מו"ג, ג, מט)

והנה, מדין זה גופא מוכח שהאשה אינה מצווה על פריה ורביה, כי אלולי כן לא היה הנדר חל כלל, שהרי זה "נשבע שלא לקיים את המצוה".

וזהו שנאמר "תביא כבש" וכו', שכיון שהדבר נאמר רק "אל בני ישראל" ולא ליבנות ישראל, אם כן נדרה של היולדת חל, ולפיכך עליה להביא קרבן על נדרה. (רבי יהונתן אייבשיץ, דברי יהונתן)

"וילדה זכר" (יב, ב)
לכן סמכה התורה איסור מאכלות לאשה כי תזריע וילדה זכר, לומר לך, שאם ההורים אוכלים מאכלות אסורות הרי הם גורמים בזה שבניהם הנולדים יהיו פגומים בטמטום הלב. (הרמב"ן, אגה"ק)

"וטמאה שבעת ימים" (יב, ב)
לא תקררה דעתו של איוב עד שהגיע לפרשת אשה כי תזריע (מדרש פליאה)

מה ענין איוב לפרשת אשה כי תזריע. הנה, אמרו חז"ל: מפני מה אמרה תורה יולדת מביאה קרבן, אמר להן בשעה שכורעת לילד קופצת ונשבעת שלא תזקק לבעלה, לפיכך אמרה תביא קרבן (נדה לא:).

והנה, יולדת זו נשבעה והרהרה בלבה, וכלל נקוט בידינו כי דברים שבלב אינם דברים (קידושין מט:), אם כן לשם מה עליה להביא קרבן. אלא מכאן שאף על הרהור הלב צריך כפרה.

ואכן, אף חטאו של איוב לא היה אלא במחשבה, שהרהר אחר מידותיו של הקב"ה וסבר כי אין עונשין על הרהור הלב. כיון שהגיע לפרשה זו של "אשה כי תזריע" נתקררה דעתו, שהנה העונש שבא עליו היה כדת וכדין, כי גם הרהור הלב – חטא הוא. (מהרי"ץ דושינסקי)

"וביום השמיני ימול בשר ערלתו" (יב, ג)

מפני מה נקבעה המילה ליום השמיני. לפי שהתינוק בעת לידתו, עדיין לא התחזק רגש האהבה והחיבה של הוריו כלפיו. אינה דומה אהבת אב ואם את התינוק בן יומו כאהבתם אותו בגיל שנה, ואין דומה אהבתם אליו בהיותו בן שנה לאהבתם אליו בהיותו בן שש. ככל שגדל פרק הזמן שהם מגדלים אותו, כך גדלה אהבת וחיבתם אליו.

לפיכך, לו היתה מצות המילה נדחית לגיל שנתיים ושלוש, כי אז היה מקום לחשוש לביטול המילה מחמת האב ואהבתו לבנו. (רמב"ם, מו"ג, ג, מט)

שבמילה הכוללים אחר הרוב ורוב הילדים אחרי שבעה ימים בריאים הם: אולם פדיון הבן הוא ענין של ממון ובממון אין הולכים אחר הרוב, אלא מחכים שלשים יום שאז הוא ודאי בר קיימא. (מקור ברוך)

אדם כי יהי בעור בשרו – הצרעת היא הגדולה בחולאים ודרכם של בני אדם ליחסם אל סיבות טבעיות ולבלתי מצא לה תרופה, רצה הקב"ה לזכות את ישראל בשרש האמונה בהשגחתו ויורנו ויאמר לנו והובא אל אהרן הכהן: לומר הישמר לך פן יעלה על רוחך כי סיבה טבעית החליאת והרופא מרפא, שהי' נמשך מזה והובא אל הרופא, אלא והובא אל הכהן, שלוחא דרחמנא. (אלשיך)

אדם כי יהי בעור בשרו שאת או ספחת – דיני נגעים באים אחרי דיני מאכלות אסורות, איסורי טומאה ואיסורי נדה; כי שלושה אלה יחייבו מחלת הצרעת יותר משאר דברים. (אברבנאל)

"וראה הכהן את הנגע" (יג, ג)
רבי אשר הגדול מסטולין היה אומר: חסידים של זמננו, גבורי-קש הם, אין בהם ממש; כשהם באים אל הרבי חושפים לפניו את הטוב שבם ומסתירים את הרע. ואני, בבואי אל מורי ורבי הקדוש והמתוק רבי שלמה מקרלין, לא גיליתי לו טפח מן הטוב שבי. כלום בעל גמולות הוא, ובידו שכר ועונש: אבל את הרע שבי, כל נגע ופגע שנשמתי, גיליתי וגיליתי לפניו, כדי שיקויים בעצמי "וראה הכהן את הנגע" ובראייתו ירפאהו.

"והיה בעור בשרו לנגע צרעת" (יג, ב)
נגעים באים כידוע על לשון הרע, וראה שאונקלוס תירגם 'נגעי' – 'מכתשא', וזו בגימטריה 'על לשון הרע'. וכן 'צרעת' עם הכולל, בגימטריה 'על לשון הרע'.

(רבי נח מינדס)
מצינו במעשה יהונתן ודוד, שביקש יהונתן להודיע לדוד חבירו כי אביו שאול מבקש להרוג, וכשנפגש עמו לשם כך בשדה, מסר לו הידיעה על-ידי סימנים עם החיצים. נשאלת השאלה, מה מנע ממנו לספר לו במפורש כי חייו נתונים בסכנה, למען ידע לברוח מבעוד מועד, הרי משום כך לא היה בזה לשון הרע. נמצאנו למדים מכאן, כי אף במקום שהותר לדבר לשון הרע ורכילות, ואפילו אם מצוה לספר, חייב לצמצם ולומר רק כפי ההכרח. לפיכך אם אפשר למסור הידיעה לנזקק לה, רק ברמז בלבד, כך יש לנהוג ולעשות, ולא יוציא הדברים מפורש בפיו. (בשם הגר"א)

"וראה הכהן את הנגע" (יג, ג)
איתא במדרש, שעה שאמר הקב"ה למשה פרשת נגעים, אמר, "וכי אהרן אחי יתבזה בזה לראות הנגע, אמר לו הקב"ה, הלא הוא נוטל כ"ד מתנות כהונה". הרי לנו, כמה גדול החוב לתקן עוונות העם ולעשות למען צרכי דתו, ואפילו להתבזות לשם כך. ולא זו אף זו, אלא שבפרט ובמיוחד צריך להתמסר לכך, מי שנהנה ומתפרנס מן התורה. שכיון שאהרן היה נוטל כ"ד מתנות כהונה, היתה זו סיבה לחייב אותו בראיית הנגע, ואף אם יתבזה בשל כך. (החפץ חיים)

והובא אל אהרן הכהן – שלושה דברים הם שגורמים בעיקר לצרעת: לשון הרע, גסות הרוח וחמדת ממון ותקנתם על ידי הכהן. שאהרן הי' רודף שלום, היפך לשון הרע שגורם לאיבה; והי' ענו, ונחנו מה; ולא הי' לכהנים חלק בארץ ורק משלחן גבוה זו, והיו שלימים במידת ההסתפקות; על כן מן הראוי ששלושה מיני צרעת אלו ייטהרו על ידי הכהן. (כלי יקר)

"וראה הכהן את הנגע בעור הבשר ושער בנגע הפך לבן, ומראה הנגע עמוק מעור בשרו, נגע צרעת הוא וראהו הכהן וטימא אותו" (יג, ג)
וראה הכהן – והרי נאמר טוב עין הוא יבורך וכאן נאמר וטימא אותו אלא שכאן הטומאה היא גם רפואה, שאחרי שהטומאה יוצאת החוצה יכולים ליטרה. את הנגע. נגע הוא ההיפך מעונג ומי שמבטל עונג שבת הופכו לנגע לעצמו; וכמו כן עצרת הנעשית בכנופיא היא ההיפך של צרעת שגורלו בדידות. (שפ"א)

וראה הכהן – אמר ר' יוחנן מיום שחרב המקדש אין טהרה ממת. יש טומאה אבל אין טהרה מפני שאין לנו אפר פרה להזות. ואין טומאה ממצורע שאין בהם מורה. (לקח טוב)
ושער בנגע הפך לבן – שכבר נשתרש בחטא עד שהזקין ונעשו שערותיו לבנות. וראהו הכהן וטימא אותו. כיון ששנה ושישש אין מספיקין בידו לעשות תשובה. (רבינו אפרים)
ומראה הנגע עמוק מעור בשרו – חז"ל אמרו שנגעים באים על מחשבות רעות והנגע הוא עמוק מעור בשרו במעמקי של האדם בהרהורי, במחשבתו ובלבו. (בעלי המוסר)

"ואם בהרת לבנה היא באור בשרו, ועמוק אין מראה מן העור, ושערה לא הפך לבן, והסגיר הכהן את הנגע שבעת ימים" (יג, ד)

ואם בהרת לבנה היא – כלומר שלא האדים העיון כל כך. ועמוק אין מראי. שלא העמיק להרשיע כל כך. ושערה לא הפך לבן. שלא הזקין בחטא. והסגיר הכהן את הנגע. כלומר יוכיח אותו בסתר. אולי יקבל תוכחה וישוב. (רבינו אפרים)

והסגיר הכהן את הנגע – מפרש רש"י ויתר מפרשי התורה את הנגע את המנוגע; אך בעל הטור על התורה מפרש בשם אביו: והסגיר את הנגע, עוטפים את הנגע בצבע או במשחה שיוכלו להכיר כעבור שבעה ימים אם התפשט הנגע - אבל לא סגרו את המנוגע.

והסגיר הכהן את הנגע שבעת ימים - כי הצרעת באה על שלא שמר פתחי פיו מלדבר לשון הרע, על כן למען יתן לבו לתקן את אשר עיות יסגירו הכהן שבעת ימים, ששייב אל לבו שתחת אשר פצה פיו לדבר סרה סגר ד' עלי פתח הבית, לרמוז ולפתוח לי פתח תשובה. ואם לא שב בשבעת ימי הסגר ראשו יסגירו הכהן שנית. ואם יטהרנו הכהן אחרי הסגר שני כתוב מספחת היא שעונו וטומאתו לא היו עצמיים כי אם כדבר שנשפח אליו מבחוץ ועל פי דרכה רמזה תורה ענין הגלגול פעמיים שלוש עם גבר, ושבעת הימים רמז לשבעים שנות חיי אדם. (אלשיך)

"ואם פרוח תפרח הצרעת בעור, וכיסתה הצרעת את כל עור הנגע מראשו ועד רגליו, לכל מראה עיני הכהן" (יג, יב)

אם פרוח תפרח הצרעת – הרי זה אות שאינו בר מוסר ושוב אין לטמאו. וביום היראות בו בשר חי, אות הוא שהתחיל להתעורר. לתשובה, כי ישוב הבשר החי ונהפך ללבן. אות הוא שחזר ונתקלקל וטיהר הכהן את הנגע. זהו שאמרו שאם עבר אדם עבירה ושנה בה אין מספיקין בידו לעשות תשובה, התשובה כאן היא הטומאה. (נצי"ב)

ואיש או אשה כי יהי בו נגע, בראש או בזקן (יג, כט)
ואיש או אשה כי יהי בו נגע – בו ולא בס, כי כל מי שאפשר לו למחות באנשי ביתו ואינו מוחה ניתפס על אנשי ביתו. נגעים באים על חטא לשון הרע ועל פי רוב יכול בעל הבית למחות ולכן נאמר בו, בבעל הבית. (וידבר משה)

"והתגלח ואת הנתק לא יגלח. והסגיר הכהן את הנתק שבעת ימים שנית" (יג, לג)

והתגלח – גימל רבתי, שעשה זה של גילוח דוחה שלושה לא תעשה: לאו של גילוח הזקן, לאו נוסף אם הוא כהן, לאו שלישי אם הוא נזיר. (משך חכמה)
והתגלח – ג רבתי, שלושה צריכים לגלח: הנזיר, המצורע, והלויים. (בעה"ט)

"איש צרוע הוא טמא הוא, טמא יטמאנו הכהן, בראשו נגעו" (יג, מד)
איש צרוע הוא – שם זה ניתן רק לבעל טומאת ראש שהיא אות על דעות רעות, וזה גרוע מצרעת הגוף שהיא אות על בעל תאוה. (נצי"ב)

צרוע הוא – ולא אמר צרעת היא, אולי לצד שזילזל בו ד' שהפריח צרעת בקרחו או בגבחתו ולא בהצנע. כי ד' יחוש לכבוד הבריות וזה מוכיח כי נמאס בעיני ד', ולזה אומר בראשו נגעו לתת טעם לקריאתו איש צרוע הוא.

טמא הוא, טמא יטמאנו הכהן – ואם לא טימאו הכהן (בפה) אין לו טומאה. וכפל לשון טמא הוא טמא יטמאנו, שאם אמר הכהן על טהור שהוא טמא אין זה טמא אלא טהור. (אוה"ח)

"והצרוע אשר בו הנגע בגדיו יהיו פרומים וראשו יהי פרוע, ועל שפם יעטה, וטמא טמא יקרא" (יג, מז)

והצרוע... בגדיו יהיו פרומים – צרעת באה על לשון הרע ומבואר בזה שעל ידי המצוות שאדם עושה נבראים בגדים יקרים להליש את נשמתו, אולם בחטא לשון הרע נמשכת רוח הטומאה על כל דברי הקדושה שהוא מוציא אחר כך ובגדיו שהיו נעשים מדברי הקדושה, לולי לשון הרע, נעשו פרומים. וטמא טמא יקרא. קודם גילה קלון חברו ועכשיו הוכרח לגלות קלון עצמו. (ח"ח שמירת הלשון)

"והבגד כי יהי בו נגע צרעת בבגד צמר או בבגד פשתים" (יג, מז)

והבגד כי יהי בו נגע צרעת – נגעי בגדים וגם נגעי בתים אינם בדרך הטבע, אך כל עוד בני ישראל בארץ ישראל שלימים לד', גופיהם ובגדיהם ובתיהם במראה טוב וכשקירה החטא אצל אחד מהם באים הנגעים לסימן ולעורר לתשובה. (רמב"ן)

כי יהי בו נגע צרעת – נגעים בגופו של אדם באים בחטא לשון הרע, נגעי בתים באים בחטא צרות העין, והנראה שנגעי בגדים באים בחטא גסות הרוח כי דרך העולם להתכבד ביותר במלבושי כבוד. ושלוש הנגעים באים במכסים על האדם: ראשון הוא עורו לבשרו, מעליו בגדיו לגופו ומעליהם ביתו, ומי שהוסר מכסהו מעליו נקרא פרוע, ונאמר במצורע וראשו יהי פרוע (ובחטא העגל נאמר וירא משה את העם כי פרוע הוא).
כלי יקר
בגד צמר או בגד פשתים – ולולי הפריד בין צמר לפשתים יכולנו לטעות ולחשוב שאין מטמא בנגעים אלא בגד של שניהם. (אזה"ח)
צמר.... פשתים – צמר זה הבל שהביא מבכורות צאנו ופשתים זה קין. עור זה עור בשרו של אדם, וכתוב משורש צפע יצא נחש: צפע ראשי תיבות צמר פשתים עור, שלעתידי לבוא יתוקנו שלושה אלו. (של"ה)

"או בשתי או בערב לפשתים ולצמר, או בעור או בכל מלאכת עור" (יג, מח)
או בערב לפשתים ולצמר – בכל התורה הקדים צמר לפשתים וכאן הקדים פשתים לצמר, אמנם זה מדויק אליבא דר"י שאונן של פשתן מיטמאים בנגעים מיד ושל צמר דוקא משיטו, אם כן חוטי פשתן מיטמאים לפני צמר ולכן הקדימה תורה פשתים לצמר בשתי וערב. (טעמא דקרא)

"וראה הכהן והנה כיסתה הצרעת את כל בשרו, וטיהר את הנגע. כולו הפך לבן, טהור הוא" (יג, יג)
כולו הפך לבן טהור הוא – לבן הוא אותיות נבל וכשנבל הופך לבן ונעשה כולו לבן, היינו שמצטער על צרעתו מפני שהוא מבין מזה כי נפשו מלוכלכת ואחריו הבושה שנודעה רשתתו ורק בסוף מצטער על הנזק שבגופו אז הוא טהור. כי עיקר רפואת מצורע תלוי בענין זה. וכך מפרשים הפסוק והנה נרפא נגע הצרעת מן הצרוע. (ישמח משה)

"ובשר כי יהי בו בעורו שחין, ונירפא" (יג, יח)
ובשר כי יהי בו בעורו שחין – בצרעת נאמר אדם או איש ובשחין נאמר בשר כי שחין עלול לפגוע גם בבהמה מה שאין כן צרעת, ומראה שפל. עמוק פירושו עמוק מכל הסביבה, וכגון בור, אך שפל פירושו נמוך מצד אחר כשפלה הנמוכה רק מן ההר. (מלבי"ם)

"זאת תורת נגע צרעת בגד הצמר או הפשתים או השתי או הערב או כל כלי עור, לטהרו או לטמאו" (יג, נט)
זאת תורת נגע הצרעת – חמש פעמים נאמרה תורה בפרשת נגעים, לומר שהמספר לשון הרע כאילו עובר על חמשה חומשי תורה, ועשר פרשיות של נגעים באו לומר שאם יקיימו ישראל את עשרה הדברות יינצלו מעשרה אלה. (בעה"ט)

משל ונמשל

בודקין לאור הנר
החמץ, כידוע, רומז ליצר הרע (ברכות יז, ע"א), ויש לבדוק אחריו לאור הנר. מהו נר זה, כיצד בודקים לאורו ומה נמצא בבדיקה?

התשובה לכך במשלו הנוקב של הגה"צ רבי יהודה ליב חסמן זצ"ל.
מעשה בכפרי אחד שהגיע לראשונה בחייו לעיר הגדולה. הוא לא שבע מן המראות שראה, הביניים הרמים, התנועה ההומה, המון האנשים... כל אלו הרשימוהו וסחררו את ראשו, אבל הוא היה אדם מעשי, על כן התבונן סביבו וביקש דבר, שאותו יוכל לקנות ולהביאו עמו לכפרו. ראה בגדי משי ואטלס – הם לא יסכנו לכפר, שם יש ללבוש אריגים עבים וחזקים. ראה כלי חרס עדינים – בכפר משתמשים בכלי חרס פשוטים. ראה נברשות חשמל – אבל כפרו אינו מחובר לרשת חשמל. ואז גילה את אשר חפש: פנס כיס, איזו המצאה נפלאה. לאורו יוכל למצוא את דרכו בחושך, כל הכפר יקנא בו!

קנה את הפנס, הניחו בכיסו, והמשיך בדרכו מרוצה וטוב לב. על המדרכה מנגד ראה אנשים מתגודדים, צרים על דלפק צר. מה מוכרים שם?" שאל.
"כרטיסים להצגת ראינוע, פנס קסם".

תמה: "ראינוע, מהו?"
צחקו האנשים לבורותו של הכפרי, שאינו יודע מהו ראינוע. החליט לעמוד על טיבו של זה, עמד בתור וקנה כרטיס. קוני הכרטיסים נכנסו לבנין, הלך אף הוא עמהם. נכנסו כולם לאולם גדול, חשוך, בא אף הוא עמהם. ישב על מקומו, התבונן במסך שממולו ותהה, אך תהיתו לא נמשכה זמן רב. עד מהרה נעור המסך הלבן שמולו לחיים. הופיעו עליו דמויות, מראות, נופים עוצרי נשימה, עולם קסום ומופלא! מה חבל שחשוך כאן ואפל. אם כך הוא בחושך, בודאי רואים דברים נפלאים באור! נזכר הכפרי בפנס הכיס שבכיסו, הוציאו, כונו אל המסך והדליקו. ולפתע, ראה זה פלא, הכל נמוג הטשטש ונעלם. מכל העברים עלו מחאות וגערות: "הרף, כבה את האור!"

תמה האיש והצטדק: "מה קרה, רק רציתי לראות טוב יותר!"
אמרו לו: "האינד מבין? כאן – רואים רק בחשך!"

נוקב המשל, ונורא הוא הנמשל. כל תאוות העולם הזה, כל פתויי היצר הרע - כולם דמיון, תעתועים הם, מראות כוזבות, שאין רואים אותם אלא בחושך! אך "יפוח היום ונסו הצללים", רק יעלה האור, ותתגלה אפסותם, יחשף נוונם, יראה כזבם.
זהו שאמרנו: "בודקין את החמץ לאור הנר", וכשיגלה אור התורה, יגיה אור השכל – ה"שאור שבעיסה" כחלום יעוף! (אור יהל סג)

הליכות והלכות

מדיני הלכות פסח

שואלים ודורשים בהלכות הפסח קודם לפסח 30 יום ולכן אנחנו מתחילים עכשיו דיני פסח שהלכותיו מרובות.

הכשרת המטבח לפסח

*** כיורים**: אם עשויים ממתכת יש לנקות היטב ולהזהר לא להשתמש 24 שעות במים חמים, ולאחר מכן לערות מים רותחים על כל הכיור (יש לערות בכל פינה ופינה בתנועות סיבוביות, ולהקפיד שכל מקום ומקום יגיעו מים ישירות מהקומקום), ובמקום יציאת המים ינקה היטב עם חומר חיטוי שיפגום כל

החמץ שנשאר בתוכו. אם עשויים מחרסיה אין אפשרות להכשיר לפסח כיוור כזה ולכן ראוי להניח על גבי הכיור תבנית כיוור מפלסטיק בגודל זהה. ומכל מקום ינקה את כיוור החרסיה היטב ויערה עליו מים רותחים.

*** ה"שיש"**: אם עשוי מפורמיקה מעיקר הדין מספיק לערות עליו מים רותחים מכלי ראשון (כדוגמת כיוור הנירוסטה) אולם כדאי לכסותו בנייר אלומיניום וכדוי וכך ראוי לנהוג.

*** הגז**: את החלקים שעליהם מבשלים (הברזלים שניצבים עליהם הסיירים) יש ללבן ע"י אש ויש מקילים בליבון קל וכן נהגו ויש מחליפים לחדש בפסח.

המגש מתחת לשיפוד כיוון שעשוי אמאיל וספק מועילה לו הגעלה, יש איפוא לערות עליו מים רותחים ולכסותו בנייר אלומיניום. הכפתורים בהם מדליקים וגוף התנור מסביב, יש לנקות היטב, ועדיף להשתמש בכפתורים חדשים לפסח.

* קרני הגז

ידליק האש עד שינוקה היטב. יש לכסות את קולט האדים שמעל לגז, לאחר שינקה היטב מהלכלוך.

תנור אפיה: יש מקילים לנקות היטב ע"י חומר מיוחד להדליק בחום גבוה למשך שעה וכל זה לאחר שלא היה בשימוש 24 שעות, ולצפות בניר כסף כל אוכל שנכנס לתוכו. יש מחמירים ומכשירים רק ע"י ליבון עם מבער, ואם יש לתנור דלת זכוכית יש אוסרים בכל אופן ולכן כדאי לשאול שאלת רב על כל תנור. בתנור עם ניקוי עצמי (SELF CLEANING) יש קולא יותר.

*** מקרר**: מקפאי וארונות המטבח: יש לנקות היטב במים קרים. במיוחד יש להקפיד ולנקות את הגומי המבדד, כי מצוי בו חמץ, ובמקפאי מרובים הסדקים.

*** מדיח הכלים**: יש לשאול רב. * כלים חדשים יש לטבול במקוה ואין צורך בהגעלה. כלי זכוכית ומתכת טובלים בברכה וכלי חרס ללא ברכה. וראוי לקחת כלי ממתכת עם כלי מחרסיה כדי שיוכל לברך על כלי המתכת ולפטור את כלי החרסיה.

דיני ברכת האילנות

החל מראש חודש ניסן מברכין ברכת האילנות. את הברכה אומרים אם ישנם לפחות שני עצי פרי (עדיף משני מינים) מלבבלים עם פרחים. ואם נפלו הפרחים ויש כבר פירות - אין מברכים. ויש ענין להדר לצאת חוץ לעיר לברכה זו אך אין זה מעכב, וכן יש הידור מצוה לאומרו במנין.

אין לברך ברכה זו בשבת וביום טוב. לפי דעת הספרדים מברכים ברכה זו רק בחודש ניסן, אך לפי דעת המשנה ברורה אפשר גם בחודש אייר.

מעשה חכמים

כשנכנס הגאון רבי בן ציון אבא שאול זצ"ל להתפלל, שילשל מטבע לקופת בית הכנסת

אחד מחסידו של רבי לוייצחק מבדיטשוב שיגר לו פעם 'בארשטי' (משקה חמיצה), ובהגישו את המשקה אמר לרבי שמע שהוא אוהב בארשט.

Time Out for Values

E-mail info@tovnet.com

FOR THE FURTHERANCE OF JEWISH AWARENESS WORLDWIDE

16 Dolson Rd * Monsey * N.Y. * 10952 * TEL(845)352-7474 * FAX(845)352-7517

MONSEY	QUEENS	BROOKLYN	STATEN ISLAND	MIAMI	ISRAEL	ISRAEL	MEXICO
ישיבה וכולל 11 Calvert Drive משרד ראשי 16 Dolson Road T. 845-352-7474 F. 845-352-7517	בית מדרש וכולל בקר וערב 68-58 147 St. Flushing T: 718-263-6655 F: 718-268-4739	1950 E. 7 St.	בית מדרש וכולל בקר וערב 5 Oakville Street 718-761-9913	שיעורים והרצאות 305-502-3876	בית מדרש וכולל "לקח טוב" רח' שאול המלך 40 סנהדריה 02-586-7469 לאברכים תלמידי הכמים מוסלגים ירושלים	בחסות ביהכ"נ "היכל אליהו" 972-3-504-4276	כולל ישיבה ומדרשה לנשים Tecamachalco Mexico City T. 525-55589-8756 F. 525-55589-9101

המעוניינים לזכות ביום לימוד או יותר בכלל וישיבת לקח טוב

הלומדים בעמל וביגיעה ובחתימה עצומה לרפואה, להצלחה, לפרנסה טובה, ולזרע של קיימא, לזיווג הנון, לחזרה בתשובה, לעילוי נשמה. לא לפנות בהקדם למשרד האגודה עם שמותם ושם אימם. תזכר למצוות. 845.352.7474

קשה לפני הקב"ה לפשט ידו באדם ומה הוא עושה מתרה בו תחילה ואחר כך מלקה אותו, תחילה, ונתתי נגע צרעת בבית ארץ אחוזתכם, חוזר בו מוטב ואם לאו מלקה בגדיו, והבגד כי יהי בו נגע צרעת, חוזר בו מוטב ואם לאו אדם כי יהי בו בעור בשרו, ולפני כן כתיב אשה כי תזרע וילדה, מי גרם לו לולד שיהא מצורע אמו שלא שמרה ימי נדה, אבות אכלו בוסר ושיני בנים תקהינה. שאת. זו בכל. ספחת, זו מדי שהעמידה המן הרשע. בהרת. זו יון. נגע צרעת. זו אדום. (רבה)

בראשו נגעו – מעשה בכהן שהי רואה את הנגעים וביקש לצאת לחוץ לארץ, קרא לאשתו ואמר לה בשביל שבני אדם באים אצלי לראות הנגעים קשה עלי לצאת מעליהם בוא אלמדך שאת תראי הנגעים, אם ראית שפרו של אדם שיבש מעינו תדעי שלקה לפי שכל שיער ושיער ברא לו הקב"ה מעין פניו עצמו שהוא שותה ממנו, יבש המעין יבש השיער. אמרה לו אשתו ומה אם כל שיער ושיער ברא לו הקב"ה מעין פניו עצמו שיהא שותה ממנו, אתה שאתה בן אדם כמה שערות יש בך ובניך מתפרנסין על ידך, לא כל שכן שיזמין לך הקב"ה פרנסה, לפיכך לא הניחה אותו לצאת לחוץ לארץ. (תנחומא)

 העלון לעילוי נשמות
יעקב בן מלכה יגן זצוק"ל
ואשתו **רחל בת שרה ע"ה**
ת.נ.צ.ב.ה.

שתיים, נגש אל קופת בית הכנסת, ושילשל את הכסף לתוכה. ראיתי שניגשו אליו אנשים ושאלוהו הרי ה'כף החיים' בסימן רל"ה מביא שאין צריך לתת צדקה לפני ערבית, (כמו שעושים לפני שחרית, מטעם 'בצדק אחיה פניך') אך ראש הישיבה ביטל את דבריהם, ואמר: 'נתינה זו, לא היתה בגדר של צדקה לפני התפילה. לא זו היתה כוונתי. נתינת הכסף לקופת בית הכנסת היתה בגין רצוני להתשתתף באחזקתו של בית הכנסת; הרי אני נכנס להתפלל כאן, וברצוני שהמקום יהיה נקי, ושהחשמל יפעל כדי שאוכל להתפלל מתוך הסיידור, ואני הרי נהנה מכל זה, ואיך אפשר ליהנות ולא לשלם על כך?!' אצילות של ת"ח במיטבה ראינו כאן. אצילות של מרבץ תורה ומחנך דגול שזכה להעמיד דורות של תלמידים, אבל בראש ובראשונה חנך את עצמו לא להיות כפוי-טובה, לא להיות בגדר מקבל ואינו נותן. (ברכי נפשי עמ' שע, שעה)

מדרשי חכמים

אדם כי יהי בעור בשרו עשר פרשיות של נגעים הם כנגד עשרה הדברות, שאם יקיימו אותם הקב"ה מצילם מהם ואם לאו הם לוקים בהם. והובא אל אהרן הכהן. למה לא צוה הקב"ה להראות הנגעים לאחד משריאל אלא לאהרן ולבניו בלבד, אלא כשם שהם נוטלים מתנותיהם ותרומותיהם של ישראל וכל הקרבנות, כך יקבלו טרוחותיהם. (מדרש תדשא)

אדם כי יהי בו – כיון ששמעו ישראל פרשת נגעים נתיראו, אמר להם משה אל תתיראו, רבים מכאובים לרשע והבוטח בדי' חסד יסובבנו. אדם כי יהי. בשר ודם שעבדו סרח עליו מביא כבלים וכובלו מביא מגלבים ומכהו והקב"ה מגופו של אדם רודה אותו.

קס ר' לוי יצחק והזדעק: 'בארשט אני אוהב?! את השי"ת אני אוהב!' ואם כן, שואל ה"שפתי צדיקי", כיצד אפשר להלום את דבריו של יצחק שאמר 'ועשה לי מטעמים כאשר אהבתי? והשיב על כך הגאון רבי שלמה טנא זצ"ל: מאחר וחז"ל אומרים ששני גדיי העזים היו קרבנות פסח וחגיגה, והרי נאמר בקרבנות "למשחה", שיש לאוכלם כדרך שהמלכים אוכלים, דהיינו בחשק ובשמחה, לכן אהב אותם יצחק. ודברי פי חכם חן. יש להוסיף על כך, שנחלקו רבותינו אם 'למשחה' נאמר רק על חלקם של הכהנים, או גם על חלק ישראל, ודבריו של הגר"ש טנא יתיישבו רק אם נסבור ש'למשחה' הוא גם על חלק ישראל.

אצילות במעשים קטני-הערך

ובכלל ההרגשים הטבעיים הללו אפשר לציין גם את העובדה שגדולי העם היהודי ראו תמיד עין בעין את צרכי הזולת, ולא התעלמו מהם, ואף שהיה מדובר, לכאורה בדברים קטנים, השפילו הגדולים את עצמם כדי לראות את צרכי עמך בית ישראל בכל תחום שהוא.

כלל זה הווה נקוט בידך: אצילותו של תלמי חכם אינה נמדדת רק במעשים הגדולים שהוא עושה למען כלל ישראל, אלא, גם, ואולי בעיקר, בדברים הנחשבים לפעוטי-ערך, ודוקא שם הינך מוצא את מידת האצילות שלו הנגזרת, כמובן, מכוח התורה. נכנסתי פעם לבית כנסת אחד, סיפר הרב יצחק זילברשטיין שליט"א, והיה זה בעת שהציבור עמד להתפלל תפילת מעריב, וראיתי את הגאון רבי בן-ציון אבא שאול זצ"ל, ראש ישיבת פורת יוסף, נכנס אף הוא לבית הכנסת, ומבקש להצטרף לקהל המתפללים.

והנה, עוד בטרם נגש להתפלל, ואפילו עוד בטרם לקח לעצמו סידור כדי להתפלל מתוכו, הוציא הגרב"צ מכיסו מטבע או

הילולא דצדיקיא

יום שלישי	יום שני	יום ראשון	יום שבת	יום שישי	יום חמישי	יום רביעי
ג ניסן	ב ניסן	א ניסן ראש חודש	כס אדר ב'	כה אדר ב'	כו אדר ב'	כז אדר ב'
רבי יהואל מובל המוניד הקדוש מזלוטשוב שקיעה 7:29	רבי יעקב יוסף טוורסקי האדמו"ר מסקוריא	נדב ואביוהו בני אהרון הכהן רבי שלום דוב בער האדמו"ר מהרש"ב	רבי מאיר ועקנין רבה של מבריה רבי אברהם שאן	רבי מרדכי חברוני ר"מ ישיבת חברון רבי שמואל הלוי קליין מח"ס מחצית השקל	רבי שלמה אלישוב בעל הלשם רבי חיים סיוואני מח"ס מקום מקדש	עובדיה הנביא רבי אברהם חיים ברים שקיעה 7:23

זכות הצדיקים תגן עלינו ועל כל ישראל אמן

נא לא לעיין בגליון בעת התפילה